

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS
PADĖTIES“ NR. IX-2206 1, 2, 142 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO X¹ SKYRIUMI ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1, 2, 142 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo X¹ skyriumi įstatymo projektas (toliau – įstatymo projektas), parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“ 4.2.1. darbo priemonę „E. rezidento statuso reglamentavimo įgyvendinimas siekiant nustatyti, kad įmonei įsteigti ir valdyti nereikia atvykti į Lietuvą“.

Šiuo metu klausimas dėl užsieniečių investicijų verslo vystymo ir paslaugų plėtros srityse pritraukimo į Lietuvą yra itin aktualus, tačiau tai neturėtų būti siejama su užsieniečių teisinės padėties klausimų sprendimu Lietuvoje, tam gali būti pasitelktos informacinės technologijos. Lietuvos Respublikos elektroninio rezidento (toliau – e. rezidentas) statuso įteisinimas vėlesnėje perspektyvoje galėtų prisidėti prie elektroniniu (nuotoliniu) būdu teikiamų Lietuvos Respublikos administracinių, viešųjų ir komercinių paslaugų plėtros, taip pat būtų sudarytos prielaidos plėsti jų pasiūlą užsieniečiams, tuo gerinant investicinę ir kitą aplinką, skatinančią naujų technologijų, kitų Lietuvos Respublikos ūkiui ar socialinei plėtrai reikšmingų naujovių diegimą. Kartu tai galėtų prisidėti prie Lietuvos Respublikos, kaip patrauklios ir konkurencingos valstybės naujoms užsieniečių investicijoms bei technologijoms, įvaizdžio gerinimo pasaulyje bei galėtų skatinti informacinių technologijų gamintojus kurti pažangias elektronines atpažinties, įskaitant ir asmens tapatybės patvirtinimą elektroninėje erdvėje, priemones, kurios būtų diegiamos Lietuvoje, siekiant išnaudoti esminius e. rezidento statuso privalumus – apsieikimo duomenimis greitį, patogumą ir saugumą.

Pagrindinis įstatymo projekto tikslas – sudaryti teises prielaidas užsieniečiams įgyti e. rezidento statusą, kuris leistų jam naudotis Lietuvoje elektroniniu (nuotoliniu) būdu teikiamomis paslaugomis. Priėmus įstatymo projektą teisinė aplinka iš esmės būtų parengta e. rezidento veikimui. Parengta teisinė aplinka leistų toliau vystant e. rezidento koncepcijos praktinį įgyvendinimą, kartu pasitelkiant ir suinteresuotus privataus sektoriaus partnerius (pvz., Lietuvos bankų asociaciją) bei sprendžiant e. rezidentų interesų identifikavimo ir kitus aktualius praktinius klausimus, didinti e. rezidento panaudojimo galimybes ir apimtis jas labiau plečiant ir finansinių paslaugų sferoje, institucijoms didinti nuotoliniu būdu teikiamų paslaugų ratą ir pan.

Taip pat šiuo metu Lietuvoje nėra vieningo užsieniečių registravimo mechanizmo, dalis užsieniečių, pagal esamą teisinį reguliavimą nesančių Užsieniečių registro objektais, bet Lietuvoje besinaudojančių paslaugomis ar turinčių interesų, prievolių, yra atskirai registruojami kituose registruose ar informacinėse sistemose (Nekilnojamojo turto registre, Juridinių asmenų registre, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos, SODROS, Valstybinės ligonių kasos registruose ar informacinėse sistemose). Valstybės institucijos ir įstaigos, kurių veikla susijusi su mokesčių apskaita, finansinių sankcijų skyrimu (baudos, skiriamos užsieniečiams už administracinius nusižengimus pagal Administracinių nusižengimų kodeksą ar kitus teisės pažeidimus), jų administravimu ir kontrole, teikia paslaugas asmenims ir/ar atlieka mokestinių prievolių, baudų ir finansinių sankcijų vykdymo kontrolę nepriklausomai nuo to, ar asmuo yra Lietuvos gyventojas ar užsienietis, kurio teisinė padėtis nustatoma pagal įstatymą „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, todėl savo naudojamuose registruose ir informacinėse sistemose savarankiškai įrašo duomenis apie šiuos asmenis, suteikdamos savo lokalius identifikatorius. Dėl šios priežasties nėra galimybės susieti vieno asmens (užsieniečio) duomenų tarp skirtingų registų ir informacinių sistemų ir institucijoms tenka administracinė našta, kas kartą identifikuojant

užsieniečius ir renkant apie juos informaciją, būtiną paslaugoms teikti ar kontrolės funkcijoms vykdyti, aiškinantis, kodėl vienos institucijos perduoti užsieniečio asmens duomenys kitai institucijai nesutampa su pastarosios turimais duomenimis. Todėl būtina spręsti klausimą dėl vieningo užsieniečių registravimo mechanizmo nustatymo – vieną kartą įregistravus užsieniečių Užsieniečių registre, vėliau naudojant valstybės registro duomenis per registrų ir informacinių sistemų sąveiką, būtų sumažinta administracinė našta valstybės institucijoms ir įstaigoms, užtikrinta prievolių vykdymo valstybės naudai kontrolė.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projekto rengimą koordinavo Vidaus reikalų ministerija. Įstatymo projekto rengėja – Migracijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktorė Evelina Gudzinskaitė (tel. 271 7235, el. p. evelina.gudzinskaite@vrm.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu nei teisinis reglamentavimas, nei techninės priemonės nenumato užsieniečiams, kurie neturi dokumento, patvirtinančio ar suteikiančio jiems teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, galimybės naudotis elektroniniu (nuotoliniu) būdu teikiamomis Lietuvos Respublikos administracinėmis, viešosiomis ir komercinėmis paslaugomis tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir Lietuvos Respublikos piliečiams ir užsieniečiams, kurie turi patvirtinantį ar suteikiantį teisę jiems gyventi Lietuvos Respublikoje dokumentą. Minėtų paslaugų prieinamumas tokiems užsieniečiams yra komplikotas, nes paslaugų teikėjai susiduria su jų identifikavimo elektroninėje erdvėje problema.

Be to, teisinį reglamentavimą būtina tobulinti dėl naudojamų skirtingų užsieniečių duomenų registracijos paketų, decentralizuotos ir nestandardizuotos duomenų registracijos tvarkos institucijų tvarkomuose Lietuvos Respublikos registruose ir informacinėse sistemose. Atkreiptinas dėmesys, kad kiekviename Lietuvos Respublikos registre ir informacinėje sistemoje užsieniečiai identifikuojami tik jų suteiktais unikaliais (identifikaciniais) kodais. Tai apsunkina užsieniečių identifikavimo procesą net esant registrų ir informacinių sistemų sąveikumui, nes užsienietis neturi bendro tapatumo kodo (tai netaikytina tiems užsieniečiams, kuriems Gyventojų registro įstatymo nustatyta tvarka yra suteikiamas asmens kodas). Duomenų tvarkymas, kai jis nepagrįstas vienodais reikalavimais ir kokybės standartais Lietuvos Respublikos registruose ir informacinėse sistemose, sąlygoja ir neefektyvų valstybės informacinių išteklių naudojimą. Neigiamą poveikį taip pat patiria užsienietis, kuris neturi dokumento, patvirtinančio ar suteikiančio jam teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, siekiantis gauti paslaugų Lietuvos Respublikoje, kai tas pats užsienietis tvarkomuose skirtinguose Lietuvos Respublikos registruose ir informacinėse sistemose nėra tinkamai identifikuojamas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Naujomis teisinio reglamentavimo nuostatomis siūloma sukurti e. rezidento statusą. E. rezidento statusą turintis užsienietis galėtų naudotis visomis Lietuvos Respublikoje elektroniniu (nuotoliniu) būdu teikiamomis paslaugomis – tiek siūlomomis šiuo metu, tiek sukurtinomis ateityje. Sprendžiamų klausimų kontekste svarbiau ne konkrečios paslaugos, kurias galima gauti nuotoliniu būdu, o pati galimybė jas gauti nuotoliniu būdu.

Užsieniečio e. rezidento statusui įgyti numatoma imti asmens tapatumą nustatančius duomenis, įskaitant biometrinius, kurių dėka bus patvirtinama užsieniečio tapatybė, o tai sudarys prielaidas užsieniečiui gauti elektroninės atpažinties bei elektroninio parašo priemonę (toliau – e. atpažinties priemonė), sudarančią sąlygas tapti Lietuvos Respublikoje elektroniniu (nuotoliniu) būdu teikiamų paslaugų gavėju ir pasirašyti dokumentus elektroniniu parašu.

Numatomas biometrinių duomenų (veido atvaizdo ir dviejų pirštų atspaudų) tvarkymas atitinka 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl

fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas) reikalavimus. Įstatymo projekte nustatytas aiškiai apibrėžtas ir teisėtas šių duomenų tvarkymo tikslas (Reglamento 5 straipsnio 1 dalies b punktas) – tapatybės nustatymas. Įvertinant tai, kad e. rezidentas turės galimybę naudodamas jam išduodamą e. atpažinties priemonę naudotis Lietuvos Respublikoje teikiamomis paslaugomis, taip pat atlikti finansines operacijas, būtina naudoti saugiausią ir patikimiausią asmens tapatybės nustatymo priemonę, t. y. minėtus biometrinius duomenis. Kitų asmens duomenų tvarkymas tapatybei nustatyti šiuo aspektu nėra pakankamas. Todėl tokiu būdu yra tenkinami Reglamento 5 straipsnio 1 dalies c punkto reikalavimai – biometrinių duomenų tvarkymas yra būtinas ir proporcingas atsižvelgiant į tvarkymo tikslą. Pažymėtina, kad analogiškas reguliavimas nustatytas ir asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų išdavimo atžvilgiu (Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo 5 straipsnio 7 dalis). Duomenų subjekto pagrindinių teisių ir interesų apsaugos priemonės numatomo biometrinių duomenų tvarkymo kontekste įtvirtintos Gyventojų registro įstatymo 11 straipsnio 5 dalyje (nustatyti griežti reikalavimai biometrinių duomenų tvarkymui, įskaitant ir siaurą bei baigtinį duomenų gavėjų ratą), taip pat šie duomenys analogiškai tvarkomi ir asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų išdavimo procese, todėl yra tenkinami ir Reglamento 9 straipsnio reikalavimai.

Įstatymo projekte nevartojama „e. rezidento kortelės“ sąvoka, nes siekiant lankstumo ir atsižvelgiant į technologijų pažangą gali būti išduodama ir kitų formų (ne tik kortelės formos) e. atpažinties priemonė. E. atpažinties priemonės formą nustatys vidaus reikalų ministras.

Užsieniečio prašymas įgyti e. rezidento statusą būtų pateikiamas Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas), numatoma, kad užsienietis, esantis užsienyje, jį pateiktų per išorės paslaugų teikėją, o užsienietis, esantis Lietuvos Respublikoje – tiesiogiai Migracijos departamentui. Prašymo pateikimas per išorės paslaugų teikėją būtų iš esmės analogiškas, kaip ir vizų išdavimo atveju. Vizų išdavimo praktika rodo, kad mechanizmas pasitelkiant išorės paslaugų teikėją yra pasiteisinęs ir sėkmingai veikiantis, tad įvertinus santykių panašumą bei siekiant efektyvumo, tikslinga šį mechanizmą naudoti ir prašymų įgyti e. rezidento statusą pateikimui.

Siūloma, kad e. rezidento statuso suteikimo procedūra būtų paprasta ir greita, be nereikalingos administracinės naštos atsiradimo. Greitas sprendimo priėmimas prisidėtų prie šios paslaugos patrauklumo. Sprendimo priėmimo metu tikrinimai dėl atsisakymo suteikti e. rezidento statusą pagrindų būtų atliekami automatinio būdu, jie būtų pagrįsti sąsajomis su informacinėmis sistemomis. Greitas sprendimo priėmimas nesukurtų nepagrįsto e. rezidento statuso suteikimo rizikos, nes įstatymo projekte numatomi e. rezidento statuso nesuteikimo pagrindai yra ne tik patogiausiai patikrinami automatinėmis priemonėmis, bet ir pakankamai išsamūs bei objektyvūs; be to, įstatymo projekte numatomas ir išsamus e. rezidento statuso panaikinimo pagrindų sąrašas, leidžiantis atlikti efektyvią *ex post* kontrolę. Toks modelis reiškia, kad sprendimo dėl e. rezidento statuso suteikimo metu atliekamas tokių aplinkybių patikrinimas, kuris yra objektyviai nesuderinamas su e. rezidento statuso turėjimu ir kurios gali būti patikslintos greitai IT priemonėmis (sąsajos su Šengeno informacine sistema ir užsieniečių, kuriems draudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką, nacionaliniu sąrašu); tuo tarpu kitų aplinkybių, galinčių lemti e. rezidento statuso panaikinimą, vertinimas būtų atliekamas vėliau – pažymėtina ir tai, kad savo esme šis procesas yra imlus laiko sąnaudoms, todėl jį perkėlus į sprendimo dėl e. rezidento statuso suteikimo etapą, sprendimas negalės būti priimamas greitai. Nesant galimybės sprendimo dėl e. rezidento statuso suteikimo priimti greitai, kentėtų šios paslaugos patrauklumas. Toks modelis nepažeidžia užsieniečio teisėtų lūkesčių principo, nes e. rezidento statuso panaikinimo pagrindų sąrašas pateiktas įstatyme, tad užsienietis, svarstantis galimybę kreiptis dėl užsieniečio statuso gavimo, bet koku atveju žinos, kokios aplinkybės lems šio statuso panaikinimą. Numatoma, kad e. rezidento statuso panaikinimo įgyvendinimas bus realizuojamas automatinio būdu, jis bus pagrįstas ryšiais su informacinėmis sistemomis – susijusiose informacinėse sistemose atsiradus informacijos, atitinkančios e. rezidento statuso panaikinimo pagrindus, IT priemonėmis bus pateikiamas perspėjimas ar pan. Visuomenės interesai (dėl to, kad e. rezidento statusas suteikiamas

užsieniečiams, kurie dėl egzistuojančių aplinkybių galimai neturėtų tokio statuso gauti) taip pat nebūtų pažeidžiami, nes kaip minėta pagal nustatytą mechanizmą e. rezidento statuso panaikinimas būtų pagrįstas ryšiais su informacinėmis sistemomis, tad informacinėse sistemose atsiradus informacijai, sudarančiai e. rezidento statuso panaikinimo pagrindus, šis sprendimas būtų priimamas iškart. Detalios procedūros bus sureguliuotos 140⁶ straipsnyje nurodytoje tvarkoje. Šiuo aspektu papildomo reguliavimo įstatymo lygmeniu nustatyti nėra poreikio, pakanka, kad įstatyme nustatytas e. rezidento statuso panaikinimo pagrindų sąrašas.

E. rezidento statusas užsieniečiui būtų suteikiamas įtraukus jo duomenis į Užsieniečių registrą. Atskiras sprendimas dėl e. rezidento statuso suteikimo nebūtų priimamas, e. rezidento statuso suteikimo momentas sutaptų su užsieniečio įregistravimo Užsieniečių registre momentu. Suteikus e. rezidento statusą, jam Užsieniečių registre tvarkomų užsieniečio duomenų pagrindu bus parengta ir išduota e. atpažinties priemonė (ją parengs Asmens dokumentų išrašymo centras prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos). Su šia e. atpažinties priemone užsienietis galės naudotis elektroniniu (nuotoliniu) būdu teikiamomis Lietuvos Respublikos administracinėmis, viešosiomis ir komercinėmis paslaugomis. Detalią tvarką, reglamentuojančią užsieniečio prašymo dėl e. rezidento statuso įgijimo nagrinėjimą, e. rezidento statuso įgijimą ir netekimą, e. atpažinties priemonės išdavimą ir keitimą, šių procedūrų terminus, nustatys vidaus reikalų ministras, suderinęs su užsienio reikalų ministru. Procedūrų terminus tikslinga nustatyti įstatymą įgyvendinančiame teisės akte. Pažymėtina, kad sprendimo dėl e. rezidento statuso priėmimas nelaikytinas leidimu, kaip jis apibrėžtas Paslaugų įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje, nes jis nėra reikalingas pradedant ir vykdant veiklą. Užsieniečių teisė vykdyti veiklą šiame kontekste nėra reguliuojama ar ribojama, kadangi užsienietis turi laisvą pasirinkimą – kreiptis dėl e. rezidento statuso suteikimo ar ne. E. rezidento statusas tik sprendžia klausimą dėl paslaugų gavimo būdo/formos (nuotoliniu būdu), tuo tarpu galimybė gauti paslaugas nėra ribojama – užsienietis gali teisės aktų nustatyta tvarka atvykti į Lietuvos Respubliką ir gauti visas teikiamas paslaugas tiesiogiai. Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo terminus reguliuoti įstatymo lygmeniu.

Siekiant išvengti papildomų sąnaudų numatoma, kad užsieniečių identifikavimui elektroninių paslaugų gavimo kontekste bus naudojami Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos (VIISP) funkcionalumai.

Taip pat įstatymo projektu tikslinamas Užsieniečių registro objektų sąrašas, papildomai įtraukiant ir e. rezidentus, bei kitus užsieniečius, nesančius e. rezidentais, tačiau turinčius ekonominių ir (ar) socialinių interesų ir (ar) prievolių Lietuvos Respublikoje. Tokiu būdu bus sudarytas pagrindas Užsieniečių registre tvarkyti duomenis apie užsieniečius, kurie naudojami Lietuvoje teikiamomis paslaugomis neelektroniniu būdu, taip pat apie užsieniečius, turinčius ryšių su Lietuvos Respublikos fiziniais ar juridiniais asmenimis, kai jų duomenys yra tvarkomi kituose Lietuvos Respublikos registruose ir informacinėse sistemose. Siekiant, kad būtų sukurta vieninga visų užsieniečių identifikavimo Lietuvos Respublikos registruose ir informacinėse sistemose sistema, visiems užsieniečiams, kurie yra Užsieniečių registro objektai, šiame registre bus suteikiamas unikalus juos identifikuojantis užsieniečio tapatumo kodas, kuris bus naudojamas susijusiuose registruose ar informacinėse sistemose. Tokiu būdu visi užsieniečiai, turintys interesų, prievolių ar kitokių ryšių su Lietuva būtų registruojami viename šaltinyje – Užsieniečių registre, kuriame ir bus renkama vieninga užsieniečio duomenų apimtis, kas savo ruožtu leis juos vieningai identifikuoti. Nuostatos dėl užsieniečio tapatumo kodo ir sąveikų tarp susijusių registrų ir informacinių sistemų bus detalizuotos Užsieniečių registro nuostatuose. Toks sprendimas užtikrintų vieningą visų užsieniečių tapatumo nustatymą ir patvirtinimą, eliminuotų užsieniečių registravimo dubliavimą, nepilnų ar perteklinių, netikslių ar klaidingų duomenų tvarkymą, ir mažintų administracinę naštą institucijoms, tvarkančioms užsieniečių duomenis. Šiuo tikslu įstatymo projekto 5 straipsnyje numatomas pavedimas registrų ir valstybės informacinių sistemų tvarkytojams, tvarkantiems duomenis apie užsieniečius, neįregistruotus Lietuvos Respublikos gyventojų registre ir Užsieniečių registre, perduoti šiuos duomenis Užsieniečių registrai.

Siekiant pasirengti įstatymo įgyvendinimui numatomas įstatymo projekto įsigaliojimas 2021 sausio 1 d.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Užtikrinus užsieniečių, kurių duomenys tvarkomi Lietuvos Respublikos registruose ir informacinėse sistemose, tapatumo nustatymą ir patvirtinimą būtų išvengta duomenų dubliavimo, nepilnų ar perteklinių, netikslių ar klaidingų duomenų tvarkymo, būtų mažinama administracinė našta institucijoms, tvarkančioms užsieniečių duomenis. Galimybė užsieniečiams naudotis elektroniniu (nuotoliniu) būdu teikiamomis Lietuvos Respublikos administracinėmis, viešosiomis ir komercinėmis paslaugomis galėtų prisidėti pritraukiant į Lietuvos Respubliką užsieniečių investicijas verslo vystymo ir paslaugų plėtros srityse, prisidėtų prie Lietuvos Respublikos, kaip patrauklios ir konkurencingos valstybės naujoms užsieniečių investicijoms bei technologijoms, įvaizdžio gerinimo pasaulyje. Plečiant elektroniniu (nuotoliniu) būdu teikiamų Lietuvos Respublikos administracinių, viešųjų ir komercinių paslaugų pasiūlą užsieniečiams, būtų gerinama investicinė ir kita aplinka, skatinanti naujų technologijų, kitų Lietuvos Respublikos ūkiui ar socialinei plėtrai reikšmingų naujovių diegimą.

Neigiamų pasiekimų nenumatoma. 2021 m. valstybės įmonei Registrų centrui įgyvendinus investicijų projekto „Gyventojų registro modernizavimas ir susijusių elektroninių paslaugų kūrimas“ I etapo dalį „Lietuvos Respublikos gyventojų registro sąsajų su Asmens dokumentų išdavimo sistema, Užsieniečių registru ir Vidaus reikalų informacine sistema sukūrimas“ bus iš esmės pakeistos Gyventojų registro ir Užsieniečių registro integracinės sąsajos, todėl gali padidėti rizika, kad e. rezidento statusą turinčiam užsieniečiui tampant Gyventojų registro objektu (pvz., gaunant leidimą gyventi, deklaruojant gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, ar Lietuvos Respublikoje registruojant civilinės būklės aktus, pvz., santuoką) ir tuo pačiu keičiant ar tikslinant asmens duomenis (vardą, pavardę, gimimo datą), bus įregistruotos dvi skirtingos to paties asmens tapatybės (asmenį atskirai įregistruojant tiek Gyventojų registre, tiek Užsieniečių registre). Tokios rizikos labiausiai gali pasireikšti dėl žmogiškojo faktoriaus – netinkamo duomenų suvedimo, nepakankamo tikrinimų, ar tas pats asmuo nėra registruotas kitame registre, atlikimo. Nuosekliai ir detalčiai įvertinus šią problematiką padaryta išvada, kad atvejai, kada tokia rizika gali atsirasti, bus itin reti, be to šios rizikos yra aiškiai identifikuojamos jau dabar, todėl bus imtasi priemonių joms valdyti – taigi sudarytos prielaidos išvengti bet kokių neigiamų pasekmių ar dviejų to paties asmens tapatybių atsiradimui. Galimos priemonės rizikoms valdyti – korektiškų registravimo Gyventojų registre, asmens duomenų keitimo ir elektroninės atpažinties procedūrų nustatymas, numatant reikalingus tikrinimus, tinkamos sąveikos tarp Gyventojų registro ir Užsieniečių registro užtikrinimas, kad visais atvejais užsieniečiui tampant Gyventojų registro objektu ar teikiant elektronines paslaugas per Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformą (VIISP) būtų įvertintas ir panaudotas sąsajumas su Užsieniečių registru.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymo priėmimas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimtas įstatymas prisidės prie palankesnės verslo aplinkos kūrimo. Priimtas siūlomas reguliavimas galėtų prisidėti prie Lietuvos Respublikos, kaip patrauklios ir konkurencingos valstybės naujoms užsieniečių investicijoms bei technologijoms, įvaizdžio gerinimo pasaulyje bei galėtų skatinti informacinių technologijų gamintojus kurti pažangias elektronines atpažinties, įskaitant ir asmens tapatybės patvirtinimą elektroninėje erdvėje, priemones, plėsti nuotoliniu būdu teikiamų paslaugų pasiūlą, didinti jų naudojimo patogumą ir pan.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Įstatymui inkorporuoti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymo projekte pateikta sąvoka derinama su Valstybine lietuvių kalbos komisija ir bus aprobuota Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projekto nuostatos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis neprieštarauja ir atitinka Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus įstatymą, reikės pakeisti Užsieniečių registro nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 17 d. nutarimu Nr. 968 „Dėl Užsieniečių registro reorganizavimo ir Užsieniečių registro nuostatų patvirtinimo“. Taip pat institucijos turės peržiūrėti ir atitinkamai pakeisti Lietuvos Respublikos registrų ir informacinių sistemų, kuriose yra tvarkomi užsieniečių duomenys, veiklą reguliuojančius teisės aktus. Turės būti papildytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimas Nr. 1458 „Dėl Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir Valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“ – valstybės rinkliavos už e. rezidento statuso suteikimą ir e. atpažinties priemonės išdavimą nustatymo aspektu. Reikės pakeisti Didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1298 (ryšium su poreikiu Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyboje prie Vidaus reikalų ministerijos steigti dvi analitikų pareigybes). Vidaus reikalų ministras, suderinęs su užsienio reikalų ministru, turės patvirtinti tvarką, reglamentuojančią užsieniečio prašymo dėl e. rezidento statuso įgijimo pateikimą, nagrinėjimą, e. rezidento statuso įgijimą ir netekimą, e. atpažinties priemonės išdavimą ir keitimą. Vidaus reikalų ministras taip pat turės patvirtinti e. atpažinties priemonės formą.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

E. rezidento modulis bus kuriamas Lietuvos migracijos informacinėje sistemoje (toliau – MIGRIS), tam bus naudojamos Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos (Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos įgyvendinimo 2016–2018 metų veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 1V-329 „Dėl Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos įgyvendinimo 2016–2018 metų veiksmų plano patvirtinimo“, 2.1.1.2 papunktis) – 0,5 mln. eurų.

Asmens dokumentų išrašymo centrui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos reikės papildomų lėšų Asmens dokumentų išdavimo sistemą (toliau – ADIS) pritaikyti e. atpažinties priemonės išdavimui (iki 20 tūkst. eurų sąsajai su MIGRIS sukurti bei iki 25 tūkst. eurų naujo objekto įtraukimui į ADIS). E. atpažinties priemonės išdavimo proceso atitiktis 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB reikalavimams vertinimui atlikti gali prireikti apie 5 tūkst. eurų.

Atsižvelgiant į tai, kad e. rezidento statuso įteisinimas kelia papildomas pinigų plovimo rizikas, šių rizikų valdymas suponuoja būtinybę stiprinti prevencinę veiklą. Šiuo tikslu Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos reikėtų papildomų lėšų steigti dvi analitikų pareigybės. Numatomas lėšų poreikis vienai pareigybei: darbo užmokesčiui – apie 30 tūkst. eurų per metus, darbo vietos įrengimui (techninė ir programinė įranga) – apie 30 tūkst. eurų, parengimui ir mokymams – apie 10 tūkst. eurų.

Už e. rezidento statuso suteikimą ir e. atpažinties priemonės išdavimą bus imama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto dydžio valstybės rinkliava (toliau – rinkliava). Tai leis surinkti papildomų lėšų į valstybės biudžetą.

Preliminariais skaičiavimais rinkliavos dalis darbui, susijusiam su e. rezidento statuso suteikimo ir e. atpažinties priemonės išdavimo paslaugos suteikimu, apmokėti, sudarytų 6,88 euro. Ši suma apskaičiuota, atsižvelgiant į vidutinį darbuotojo 1 val. darbo užmokestį su socialinio draudimo įmokomis (1 210 eurų). Planuojama, kad visiems veiksams atlikti darbuotojas sugaištų vidutiniškai iki 60 min. (įsitikinti užsieniečio asmens tapatybe, sutikrinant duomenis, esančius kelionės dokumente ir elektroniniu būdu pateiktame prašyme, kai dėl asmens tapatybės bei pateikto kelionės dokumento autentiškumo neįkyla jokių abejonių; nuskenuoti kelionės dokumentą, paimti pirštų atspaudus, fiksuoti veido atvaizdą, įregistruoti Užsieniečių registre, gauti atsakymą iš Užsieniečio registro apie užsieniečio įregistravimą, suteikti užsieniečiui informaciją apie tolesnius veiksmus, išduoti elektroninės atpažinties priemonę, ją aktyvuoti ir apie tai pažymėti duomenų bazėje).

Užsienio reikalų ministerijos duomenimis preliminarūs vieno prašymo pateikimo per išorės paslaugų teikėją kaštai sudarytų 15–30 eurų.

E. atpažinties priemonės parengimo sąnaudos priklausys nuo pasirinktos priemonės formos. Jeigu bus išduodama balta kortelė be užrašų, jos 1 vnt. gamybos išlaidos sudarys apie 10 eurų, jeigu bus išduodama kortelė su technologinės apsaugos priemonėmis, jos 1 vnt. gamybos išlaidos gali siekti virš 21 euro (tai taip pat priklauso ir nuo užsakomų blankų tiražo).

Dėl rinkliavos dydžio galutinai būtų apsispręsta rengiant įstatymą įgyvendinančius teisės aktus, nustatančius konkrečius rinkliavos dydžius. Tuo metu bus papildomai įvertinti aukščiau nurodomi ir kiti aktualūs aspektai, susiję su e. rezidento statuso suteikimo ir e. atpažinties priemonės išdavimo paslaugos suteikimo sąnaudomis.

Priėmus sprendimą dėl vieningo užsieniečių registravimo Užsieniečių registro mechanizmo sukūrimo (į Užsieniečių registro objektų sąrašą įtraukiant ir užsieniečius, turinčius ekonominių ir (ar) socialinių interesų ir (ar) prievolių Lietuvos Respublikoje), ateityje susijusiems registrams ir valstybės informacinės sistemoms, kuriose tvarkomi duomenys apie užsieniečius, atsiras poreikis sukurti sąsajas su Užsieniečių registru, siekiant gauti pagal vieningą sistemą įregistruotų užsieniečių duomenis. Teisingumo ministerijos vertinimu vienos sąsajos sukūrimas gali kainuoti apie 20 tūkst. eurų. Tačiau pažymėtina, kad šis lėšų poreikis atsiras ne iškart po įstatymo priėmimo, o ateityje; sprendimus dėl sąsajų kūrimo poreikio institucijos, tvarkančios susijusius registrus ir valstybės informacinės sistema, priims pačios (įvertinę poreikį tvarkyti užsieniečių duomenis).

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

„e. rezidentas“, „e. rezidento statusas“, „Užsieniečių registras“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.